

## FOKUS PÅ DRIFTSØKONOMI

# Forbered dig på en skærpet euro-krise

**Landmændene bør forberede sig på en skærpet euro-krise, hvor deres adgang til likviditet midlertidigt vil tørre endnu mere ud, lyder rådet fra erhvervsøkonomisk chef.**

AF MORTEN IPSEN

Forbered dig på både en skærpet eurokrise og en mangeårig periode med svag vækst, svage stater og svage banker, lyder rådet fra erhvervsøkonomisk chef i Videncentret for Landbrug, Klaus Kaiser.

På et seminar i Middelfart i sidste uge fortalte han, at bunden i den økonomiske krise ikke er nået endnu. Det skyldes, at landene i eurozonen har håndteret krisen for svagt og dermed trækker krisen i unødigt langdrag.

Gældskrisen vil være mindst 5-10 år endnu, og der vil komme flere statsbankerotter i den kommende tid. Det mest sandsynlige scenarium er lavvækst i mange år frem. Desuden er der risiko for, at vi løber ind i et double dip (et nyt dyk i økonomien, red.), men det er aktuelt et mindre sandsynligt scenarium, lød det fra Klaus Kaiser.

**Presset bliver for stort**  
Klaus Kaiser vurderer, at den

europæiske krise først kan ophøre, når kernelandene i eurosamarbejdet skiller sig af med de lande, der ikke kan leve op til de fælles aftaler, som er nødvendige for at være en del af en valutaunion.

Problemet er nemlig ifølge Klaus Kaiser, at de sydeuropæiske kriselande tilsyneladende ikke lykkes med for alvor at genoprette deres

svage konkurrenceevne og barbare gæld af. Det betyder, at i hvert fald nogle af dem vil synke dybere og dybere ned i et økonomisk morads. Dermed bliver det blot et spørgsmål om tid, inden euroen ikke længere kan modstå presset og må genopfinde sig selv, vurderer den erhvervsøkonomiske chef.

Han har dog også et bud på

en løsning på euro-områdets økonomiske krise.

Løsningen er, at ét til fem lande forlader euroen, og at kernelandene i EU går sammen og laver en fuld økonomisk og politisk union, lød det fra Klaus Kaiser på mødet i Middelfart.

Selv om dette skulle ske, vil der dog fortsat være »meget lang vej«, for den økonomiske krise er ovre, vurderede Klaus Kaiser.

### Fire gode råd

#### Sådan håndterer du konsekvenserne af et euro-sammenbrud:

##### Råvarepriser

- Undersøg din prisfølsomhed. Hvor store prisforskydninger kan du holde til?
- Hvordan kan du styre risikoen?

##### Valutalån

- Hvis du har valutalån (andet end EUR), så find et tidspunkt at lukke dem!

##### Likviditet

- Adgangen til likviditet tørrer endnu mere ud mellem banker og mellem bank og kunde
- Få styr på likviditeten og det finansielle beredskab
  - Hvor megen fri likviditet har jeg?
  - Hvor lang tid kan jeg holde den kørende?
  - Hvordan kan jeg frigøre likviditet eller nedbringe likviditetstræk?

##### Forsyningskæde

- Hvordan påvirker det leverandørernes leverancer og aftageres betalingsevne?

Kilde: Erhvervsøkonomisk chef i Videncentret for Landbrug, Klaus Kaiser.

### Fortsat lave renter

Det svære er, at hvis politikerne vil forbedre konkurrenceevnen i kriselandene, så skal de tage fat på mange områder: For høje lønomsættelser, lav produktivitet, ineffektivitet, stive strukturer og korruption. På alle disse væsentlige områder ser vi år for år en forringelse af kriselandenes konkurrenceevne, og det giver kroniske handelsbalanceunderskud og dårlige offentlige finanser, lød det fra Klaus Kaiser.

Da der ikke er megen hjælp at hente i den globale økonomi er konsekvensen ifølge den erhvervsøkonomiske chef, at der er udsigt til mange år endnu med lave renter.

## 900 kunder afviklet i Finansiell Stabilitet i første halvår

Det statslige »skraldespandsselskab«, Finansiell Stabilitet, afviklede i det første halvår 900 enkeltkunder, mens der kom 260 nye til med overdragelsen af Sparekassen Østjylland.

Det viser regnskabet for første halvår. Selskabet har nu 500 privatkunder og 2.300 erhvervs-kunder.

Resultatet er positivt og på 421 millioner kroner. I samme periode sidste år var resultatet negativt (minus 434 millioner kroner).

Resultatet er bedre end ventet, og afspejler en bedre engagementsafvikling end forventet, lyder det i en pressemeddelelse fra Finansiell Stabilitet.

Det statslige selskab har i løbet af første halvår 2012 nedbragt balancen med 15 milliarder kroner til 39 milliarder kroner.

Der var 465 medarbejdere i Finansiell Stabilitet-koncernen ved udgangen af juni 2012, hvilket er cirka 75 færre end ved årets begyndelse. Aftalen med FIH om at overtage engagementer for omkring 17 milliarder kroner blev dog myndighedsgodkendt efter regnskabsperioden.

Finansiell Stabilitet forventer et positivt resultat for 2012.

mip

## Grovfoder: Enorm spredning i udbytte og maskinomkostninger

Hvis du hører til i top fem i Business Check Kvæg, opnår du 1.000 FEn grovfoder mere pr. hektar – med 1.000 kroner mindre i maskinomkostninger pr. hektar.

Den store spredning overrasker driftsøkonom Jacob Krog, Videncentret for Landbrug, Kvæg, der står bag analysen.

Jeg havde ikke troet, at der var så stor spredning i maskinomkostninger pr. hektar. Det lader til, at fokus primært har været rettet mod omkostningerne til udsæd, gødning og kemi. Men tallene her viser altså, at de store forskelle er på maskinomkostningerne, og her ser virkelig ud til at være noget at hente, siger Jacob Krog til den seneste udgave af KvægNyt.

Top fem og gennemsnittet har næsten lige mange penge bundet i maskinparken pr. hektar, så det er ikke der, årsagen til forskellen ligger.

Til gengæld er der noget, der tyder på, at fjerne marker koster på bundlinjen, fremgår det.

mip

## Gå systematisk til værks og få bedre økonomi

Læg en plan og følg den, hvis du vil have god økonomi i grovfoderproduktionen.

Sådan lyder rådet fra konsulent Peter Hvid, Videncentret for Landbrug, Kvæg.

Det handler om at kende sit potentiale. Og det finder man ved at få styr på, hvor man står i dag, sammenligner det med andre bedrifter, og så finde ud af, hvor man kan gøre det bedre, siger han til den nyeste udgave af KvægNyt.

Han foreslår landmanden at foretage en driftsgrensanalyse, som adskiller økonomien i marken fra økonomien i stalden, udregne fremstillingsprisen på en FEn grovfoder og sammenligne sin fremstillingspris og omkostninger med lignende bedrifter via Business Check Kvæg eller Benchmarkingværktøjet i Ø90. Endelig bør man finde sine indsatsområder, lægge en plan og sætte nogle mål for grovfoderproduktionen i næste sæson.

For at undersøge de økonomiske konsekvenser af forskellige foderplaner og tilhørende markplaner kan man frit bruge planlægningsværktøjet MarKo, der findes på landbrugsInfo.

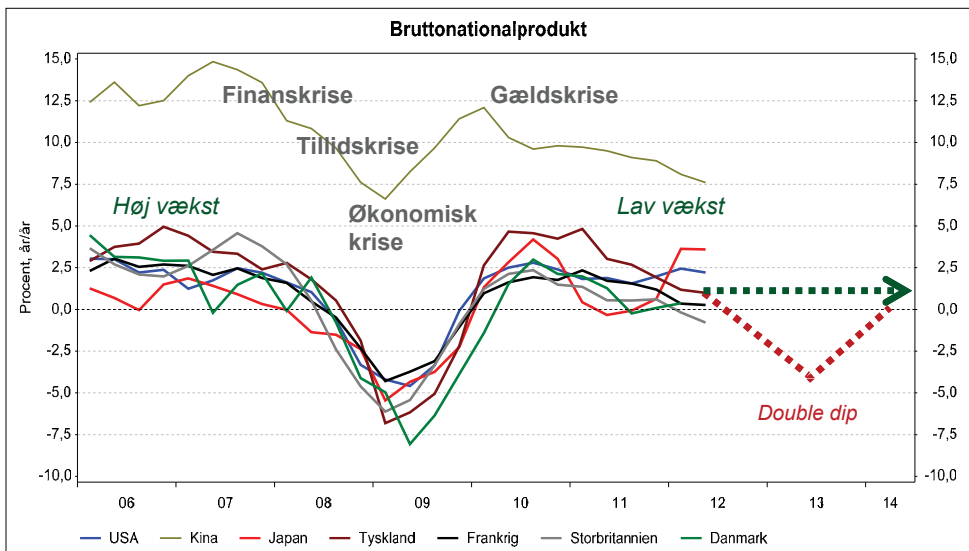
mip

## Ingen skattekonference

Effektivt Landbrug lovede i lørdags at bringe en reportage fra konferencen »Strategisk perspektiv på skat«. Konferencen skulle have fundet sted i tirsdags, men er blevet aflyst.

mip

## Firedobbelt krise i verdensøkonomien



Kilde: Videncentret for Landbrug.